

ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКА ПРАВОСЛАВНА БОГОСЛОВСЬКА АКАДЕМІЯ

Річний звіт ректора
про роботу колективу Волинської православної богословської академії за
період 2020 / 2021 навчального року

Волинська православна богословська академія (ВПБА) є самоврядним закладом вищої духовної освіти (вищим духовним навчальним закладом) України, який відповідно до ліцензій Міністерства освіти і науки України затверджено Наказом МОН від 19.03.2021 № 33-л здійснює підготовку фахівців зі спеціальності 041 – Богослів'я за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти, які можуть бути священнослужителями, працівниками синодальних та єпархіальних управлінь, місій, регентами церковних хорів, викладачами середніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, співробітниками наукових установ, закладів культури, бібліотек, музеїв, суспільних і громадських організацій, фондів, засобів масової інформації, органів державної влади та місцевого самоврядування, державних і приватних установ.

Волинська православна богословська академія – є правонаступницею Волинської духовної семінарії заснованої у 1796 році, відновленою засіданням єпархіальної ради Луцько-Волинської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату від 5.10.1992 року та реорганізованої у Волинську Православну Богословську Академію Української Православної Церкви Київського Патріархату засіданням Священного Синоду Української Православної Церкви Київського Патріархату від 13 травня 2011 року.

У 2020/2021 навчальному році ВПБА отримала акредитовану освітню програму зі спеціальності 041-Богослів'я (сертифікат про акредитацію освітньої програми 1285, дійсний до 01.07.2026). Гарантом є декан Богословського факультету прот. Василь Лозовицький.

У 2020/2021 навчальному році навчально-виховну та науково-дослідницьку діяльність здійснювало 3 кафедри: Священного Писання і Богослов'я, Церковно-історичних та Гуманітарних дисциплін та Практичних дисциплін, на яких працювало 31 науковий та науково-педагогічний працівник, з яких 3 має науковий ступінь доктора наук, 14 – кандидата наук (без наукового ступеня – 14); вчене звання професора має 4 викладачів,

доцента – 11, а саме на кафедрі:

Священного Писання і Богослов'я:

1. протоієрей Миколай Васильович Цап'юк - завідувач кафедри;
2. протоієрей Василь Миколайович Лозовицький – професор кафедри, гарант освітньої програми «041-Богослів'я», декан Богословського факультету;
3. протоієрей Василь Ілліч Вепрук - доцент кафедри;
4. Кучинко Михайло Михайлович - професор кафедри;
5. Архієпископ Нестор (Писик) - доцент кафедри;
6. протоієрей Корнелій Олегович Хрущ - учений секретар, доцент кафедри;
7. Стецько В'ячеслав Анатолійович - доцент кафедри;
8. священник Андрій Петрович Хромяк - доцент кафедри;
9. протоієрей Ігор Богданович Скиба - проректор з навчальної роботи, старший викладач;
10. протоієрей Станіслав Вікторович Беспалов - старший викладач;
11. протоієрей Петро Володимирович Герасимук - асистент кафедри;
12. протоієрей Віктор Федорович Пушко - асистент кафедри;
13. ієромонах Никодим (Смілий) - асистент кафедри.

Церковно-історичних та Гуманітарних дисциплін:

1. протоієрей Миколай Романович Цап - завідувач кафедри;
2. Бокій Тетяна Філаретівна - доцент кафедри;
3. Сацик Ігор Каленикович - доцент кафедри;
4. протоієрей Владислав Степанович Фульмес - проректор з наукової роботи, старший викладач кафедри;
5. Гордієнко Юлія Анатоліївна - старший викладач кафедри;
6. Протоієрей Миколай Анатолійович Зінкевич - викладач кафедри;
7. Цап Оксана Романівна - викладач кафедри;
8. Волочай Наталія Володимирівна - викладач кафедри;
9. протоієрей Петро Юрійович Стеблина - асистент кафедри;
10. Ротченкова Наталія Іванівна - асистент кафедри.

Практичних дисциплін:

1. священник Олександр Вікторович Хорошко - завідувач кафедри;
2. протоієрей Володимир Анатолійович Вакін – ректор ВПБА, професор кафедри;
3. митрополит Михаїл (Зінкевич Тимофій Семенович) - доцент кафедри;
4. Священик Михайло Васильович Хімчак - викладач кафедри;
5. ієромонах Іларіон (Зборовський Петро Васильович) - проректор з виховної роботи, викладач кафедри;
6. протоієрей Василь Зіновійович Клочак - асистент кафедри;
7. диякон Сергій Миколайович Панащук - асистент кафедри;
8. Данилюк Вікторія Михайлівна - асистент кафедри.

Загалом в академії у 2020 / 2021 навчальному році на денній та заочній формі навчалося студентів:

Ступінь вищої освіти	Богословський факультет			Регентське віддіння			Разом
	Очна	Заочна	Разом	Очна	Заочна	Разом	
Бакалаврат (1 курс)	8	20	28	3	-	3	31
Бакалаврат (2 курс)	8	20	28	7	-	7	35
Бакалаврат (3 курс)	20	14	34	5	-	5	39
Бакалаврат (4 курс)	7	15	22				
Магістратура (1 курс)	9	13	22				
Магістратура (2 курс)	8	20	28				
Разом	60	102	162	15	-	15	177

У 2020/2021 навчальному році ВПБА завершили навчання 41 особа. Серед них одному вручений диплом магістра богослов'я з відзнакою, дев'ятнадцятьом – звичайного зразка; чотири особи отримали диплом бакалавра богослов'я з відзнакою, чотирнадцять – бакалавра богослов'я

звичайного зразка. Також трьом випускникам був вручений диплом випускниці регентського відділення ВПБА.

Благословення на таїнство вінчання

За встановленою древньою традицією духовних навчальних закладів, ректор Волинської православної богословської академії протягом 2020-2021 навчального року поблагословив на таїнство вінчання 4-х студентів: Юрія Волощука (3 курс), Петра Щомака (4 курс), Андрія Андрусика (4 курс), Назарія Кандибу (3 курс).

Вчена рада

Вчена рада Волинської православної богословської академії – колегіальний орган управління, який утворюється для розгляду найважливіших питань діяльності навчального закладу, склад якої затверджується наказом ректора ВПБА.

За звітний період відбулося вісім засідань вченої ради Волинської православної богословської академії: 31 серпня 2020 року (протокол № 1), 07 жовтня 2020 року (протокол № 2), 17 грудня 2020 року (протокол № 3), 28 грудня 2020 року (протокол № 4), 19 лютого 2021 року (протокол № 5), 16 квітня 2021 року (протокол № 6), 28 травня 2021 року (протокол № 7), 23 червня 2021 року (протокол № 8).

Науково-дослідна та видавнича діяльність

Одним з пріоритетних напрямів та невід’ємною складовою розвитку Волинської православної богословської академії є її науково-дослідна та видавнича діяльність.

Так, з 01.09.2020 по 22.06.2021 року відбулися:

Конференції

▪ 15 грудня 2020 року Божого проректор з наукової роботи прот. Владислав Фульмес та студенти Волинської православної богословської академії (Кухарук М., Михалюк І., Дячук Р.) взяли участь у IV Міжнародній науково-практичній конференції молодих учених, студентів та аспірантів

«Актуальні проблеми розвитку природничих та гуманітарних наук» (м. Луцьк).

▪ 22 квітня 2021 року Божого високопреосвященніший митрополит Михаїл (Зінкевич) разом з ієром. Дмитром (Франківом) та студентами магістратури ВПБА відвідали Міжнародну наукову конференцію у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. Тема конференції: «Волинь у європейському геополітичному та культурному просторі», на ній розглядалося широке коло питань історії Волині від найдавніших часів до сучасності.

▪ 12 травня 2021 року Божого проректор з наукової роботи Волинської православної богословської академії прот. Владислав Фультес взяв участь у відкритті та пленарному засіданні XV Міжнародної науково-практичної конференції студентів і аспірантів «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень». На час роботи секційних засідань прот. Владислав Фультес виступив модератором напрямку «Богослов'я», в ході якого студенти ВПБА (Кухарук М., Левочко Р., Михалюк І., Дячук Р.) презентували свої дослідження.

▪ 3 червня 2021 року Божого у Волинській православної богословській академії відбулась міжнародна богословська наукова конференція «Церква Христова: місія, діалог традицій та виклики сьогодення». Участь у конференції взяло більше 47 науковців (серед них – 8 викладачів та 2 студенти ВПБА) з України (Київ, Луцьк, Львів, Черкаси, Рівне, Тернопіль, Ужгород, Одеса, Умань, Вінниця, Острог), Греції, Словаччини.

▪ Організація та участь у конференції «Роль Берестечка у національно-визвольних змаганнях українського народу (до 370-річчя битви під Берестечком)», яка запланована на 25 червня 2021 року Божого.

Інші наукові заходи:

▪ Вересень 2020 – студент ВПБА Михалюк Іван здобув перше місце у всеукраїнському науковому конкурсі «Шлях становлення Православної

Церкви України», організованого інститутом політико-правових та релігійних досліджень (м. Київ) до Дня Незалежності України.

▪ *6 жовтня 2020 року Божого* ректор ВПБА прот. Володимир Вакін та проректор з навчальної роботи прот. Ігор Скиба відвідали відкриття виставки, присвяченої 100-річчю від дня народження папи Івана Павла II.

▪ *4 листопада 2020 року Божого* ректор ВПБА прот. Володимир Вакін взяв участь у семінарі на тему: «Соборність і миряни».

▪ *14 листопада 2020 року Божого* ректор ВПБА прот. Володимир Вакін освятив меморіальну дошку пам'яті Володимира Івановича Чоп'яка – засновник ендокринологічної служби Волині.

▪ *16 грудня 2020 року Божого* проректор з наукової роботи прот. Владислав Фульмес як член журі взяв участь в урочистому відзначенні переможців обласного онлайн-конкурсу досліджень сакральних пам'яток «Духовні витoki Волині».

▪ *23 грудня 2020 року Божого* проректор з наукової роботи прот. Владислав Фульмес взяв участь у вебінар «Київська митрополія у 1686 р.: чи існувала альтернатива константинопольським синодальним рішенням?», організованим Центром релігійної культури, програмою «Київське християнство», кафедрою історії УКУ та РІСУ. У ході вебінару відбулася презентація доповідачки д-р Віри Ченцової монографії: Вера Ченцова. Киевская митрополія между Константинополем и Москвой. 1686. Киев: Дух и литера 2020. 632 с.

▪ *22 лютого 2021 року Божого* відбулась зустріч студентів ВПБА із захисником України, військовослужбовцем штурмового батальйону «Айдар» Русланом Кашаюком.

▪ *25 лютого 2021 року Божого* з нагоди 150-ої річниці від дня народження видатної української поетеси, драматурга і громадської діячки Лесі Українки проректор з наукової роботи прот. Владислав Фульмес та викладач ВПБА прот. Віктор Пушко взяли участь у мистецько-театралізованому дійстві «Під Лесиним небом» біля пам'ятника поетеси на Театральній площі, а опісля

завітали на концерт «Лесине слово у вічність», що пройшов у Палаці культури міста Луцька.

▪ *26 лютого 2021 року Божого* продовжуючи святкування 150-річчя від дня народження поетеси Лесі Українки у ВПБА відбулась літературно-мистецька година.

▪ *26 лютого 2021 року Божого* проректор з наукової роботи Волинської православної богословської академії прот. Владислав Фультес взяв участь у спільній зустрічі представників бібліотек богословських закладів України, темою якої була «Стародруки у фондах богословських бібліотек».

▪ *1 березня 2021 року Божого* ректор Волинської православної богословської академії прот. Володимир Вакін та проректор з наукової роботи прот. Владислав Фультес відвідали презентацію повного академічного зібрання творів Лесі Українки в 14-ти томах, організовану Волинським національним університетом імені Лесі Українки.

▪ *10 березня 2021 року Божого* з ініціативи студентської ради ВПБА проведено конкурс творчості, присвячений 160-ій річниці з дня смерті великого українського поета – Тараса Шевченка.

▪ *13 березня 2020 року Божого* у Волинській православній богословській академії з благословення ректора прот. Володимира Вакіна відбувся День відкритих дверей.

▪ *29 березня 2021 року Божого* на запрошення Академії богословських наук міста Волос (Греція) та всесвітнього фонду дикої природи ректор ВПБА прот. Володимир Вакін взяв участь у медіа-конференції, присвяченій випуску книги «The Orthodox Church addresses the climate crisis».

▪ *8 квітня 2021 року Божого* здобувачі вищої освіти бакалаврського рівня разом із проректором з навчальної роботи прот. Ігорем Скибою та деканом Богословського факультету прот. Василем Лозовицьким взяли участь у пілотному проєкті, організованому Чернівецьким національним університетом ім. Юрія Федьковича. Метою послужила апробація

напрацьованої якісно нової методики викладання іноземної мови (англійської) у духовних закладах вищої освіти.

▪ *13 квітня 2021 року Божого* у Волинській православній богословській академії відбулась відкрита лекція про надання першої медичної допомоги потерпілим. Лектор Олександр Олександрович Солобчук, завідувач відділення Центру реабілітації учасників бойових дій.

▪ *20 квітня 2021 року Божого* у Волинській православній академії проходила відкрита лекція для студентів ВПБА за участі митрополита Михаїла (Зінкевича) на тему: «Волинь в історичному контексті розвитку Європи: духовно-сакральний вимір».

▪ *21–22 квітня 2021 року Божого* проректор з наукової роботи прот. Владислав Фультмес взяв участь у семінарі-практикумі в онлайн-форматі на тему: «Волинезнавство в освітній та виховній практиці сучасної школи» під час якого виголосив доповідь на тему: «Релігійне волинезнавство як чинник духовного становлення особистості», а також поділився досвідом організації науково-дослідної діяльності студентської молоді у ВПБА.

▪ *23 квітня 2021 року Божого* проректор з наукової роботи прот. Владислав Фультмес взяв участь у черговій відеозустріч бібліотекарів богословських навчальних закладів України. Під час зустрічі обговорювались питання щодо створення «Асоціації бібліотек богословських навчальних закладів України».

▪ *13 травня 2021 року Божого* проректор з наукової роботи Волинської православної богословської академії прот. Владислав Фультмес разом з прот. Віктором Пушком та ієром. Дмитром (Франківом) взяли участь у відкритті Ярмарку Фестивалю науки Волинського національного університету імені Лесі Українки.

▪ *19 травня 2021 року Божого* у Волинській православній богословській академії відбулась зустріч з представниками Центру Союзу Українок Америки жіночих студій в УКУ, студентства й викладачів ВПБА. Галина Теслюк, керівник Центру Союзу Українок Америки, презентувала книгу італійського

священника Енцо Б'янкі «Ісус і жінки», та провела відкриту лекцію на тему: «Жінки-лідерки у Старому Завіті: Марія, Рут, Юдит».

▪ *20 травня 2021 року Божого* ректор Волинської православної академії прот. Володимир Вакін та учений секретар прот. Корнелій Хрущ взяли участь у семінарі «Екуменічний рух і канонічне право: синергія задля ефективного християнського свідчення перед викликами сьогодення», організованого Інститутом екуменічних студій УКУ у співпраці з Патріаршою комісією УГКЦ з міжрелігійних та міжконфесійних відносин.

▪ *20 травня 2021 року Божого* відбулася відкрита лекція Володимира Івановича Маключенка на тему «Українські сівачі слова Божого на землях Московщини».

▪ *26 травня 2021 року Божого* канцлер Волинської єпархії, завідувач кафедри Церковно-історичних і Гуманітарних дисциплін Волинської православної богословської академії прот. Миколай Цап взяв участь у черговому засіданні Синодальної комісії з канонізації святих Православної Церкви України.

▪ *25–27 травня 2021 року Божого* відбувся захист курсових робіт студентів Богословського факультету на кафедрі Практичних дисциплін, Священного Писання і Богослів'я, Церковно-історичних та Гуманітарних дисциплін.

▪ *Вересень 2020 – червень 2021 року Божого* викладачі та студенти Богословського факультету ВПБА активно долучалися до наукових вебінарів, організованих МОН України та Clarivate Analytics.

Круглі столи:

▪ *15 квітня 2021 року Божого* кафедра Практичних дисциплін Богословського факультету ВПБА спільно зі Студентською радою ВПБА провела круглий стіл на тему: «Виклики часу і відповідь Церкви».

Підготовка кваліфікаційних робіт:

27 травня 2021 року Божого відбувся попередній захист магістерських робіт студентів очної та заочної форми навчання Богословського факультету Волинської православної богословської академії.

16-17 червня 2021 року Божого відбувся захист кваліфікаційних робіт студентів VI курсу денної та заочної форм навчання Богословського факультету ВПБА.

Видавнича діяльність:

▪ *Волинський Благовісник*: богословсько-історичний науковий журнал Волинської Православної Богословської Академії Православної Церкви України / ред. кол.: протоієрей Володимир Вакін (голов. ред.) [та ін.]. Луцьк: Видавництво Волинської православної богословської академії ΕΙΚΩΝ, 2020. № 8. 416 с.

▪ *English for Theologians*: English textbook for students of Orthodox theological academies and seminaries as well as students majoring in Religion Studies. New York, 2020. 376 p.

Науковий журнал «Волинський благовісник»:

▪ Науковий журнал ВПБА «Волинський благовісник» включено у провідну наукометричну базу даних ERIH PLUS.

▪ Подана заявка та очікується відповідь про включення наукового журналу до WoS.

▪ Отримано рейтинги від Index Copernicus (CV 2019: 61.38 ; Індекссування в ICI Journals Master List 2019)

▪ Розроблено новий дизайн інформаційного листа згідно з європейськими зразками.

▪ Розпочато збір наукових статей до дев'ятого номеру щорічного богословсько-історичного наукового журналу Волинської Православної Богословської Академії «ВОЛИНСЬКИЙ БЛАГОВІСНИК».

Інше:

▪ *Вересень 2019 р.* – Волинська Православна Богословська Академія поновила доступ до міжнародної наукометричної бази даних Web of Science.

▪ Продовжено співпрацю з Міжнародною асоціацією видавничого цитування Publishers International Linking Association (PILA), яка є адміністративною структурою реєстраційного агентства CrossRef, що займається присвоєнням метаданих Digital object identifier (DOI) для наукових журналів та публікацій.

▪ Укладено договір про співпрацю з ТЗОВ «Антиплагіат» згідно з яким отримано доступ до онлайн-сервісу з обробки інформації, інформаційної системи з виявлення збігів/схожості під назвою «Unicheck» – платний онлайн-сервіс пошуку плагіату, який перевіряє текстові документи на наявність запозичених частин тексту з відкритих джерел в Інтернеті чи внутрішньої бази документів користувача.

▪ Продовжено співпрацю богословських бібліотек згідно з Меморандуму про співпрацю бібліотек богословських закладів України (Українським католицьким університетом, Дрогобицькою духовною семінарією блаженних священномучеників Северина, Віталія та Якіма, Івано-Франківською академією Івана Золотоустого, Українською Євангельською Теологічною семінарією та Київською Трьохсвятительською духовною семінарією УГКЦ).

Студентське наукове товариство імені митрополита Якова (Панчука)

При ВПБА діє студентське наукове товариство імені митрополита Якова (Панчука). Куратором товариства є проректор з наукової роботи прот. Владислав Фультес. Студенти активно залучаються для проведення наукових заходів, як у ВПБА так у інших навчальних заходах Волині. Протягом 2020/2021 навчального року молоді науковці брали участь у ряді заходів у Волинського національного університету імені Лесі Українки, музеї Волинської ікони в Луцьку та інших.

Регентське відділення

Регентське відділення є структурним підрозділом Волинського православного коледжу Волинської православної богословської академії. Слухачки регентського відділення відвідують як лекційні, так і індивідуальні заняття. Богословські, церковно-історичні та гуманітарні дисципліни вивчають разом із студентами богословського відділення академії, музично-теоретичні і церковно-хорові – викладаються окремо на кожному курсі. Проводяться індивідуальні заняття з диригування, постановки голосу, фортепіано, читки хорових партитур.

Що до практичних занять: протягом року в період навчання в якості регентів і співців студенти брали участь у почергових богослужіннях в академічному храмі Всіх святих землі Волинської. Також проходили богослужбову практику в монастирях Волинської єпархії. Зокрема, брали участь у нічних Божественних Літургіях у Свято-Покровському Тростянецькому монастирі (Ківерцівське благочиння), в богослужіннях у Замковому храмі св. апостола Івана Богослова що на території Культурно-історичного заповідника Луцький замок, у Свято-Василівському жіночому монастирі м. Луцька, а також на інших парафіях Волинської єпархії. Під час Великого посту долучались до читання Невсипущого псалтиря в академічному храмі Всіх святих землі Волинської.

Паралельно із богослужбовою практикою студенти регентського відділення проходили педагогічну практику, яка являється важливою складовою у підготовці майбутніх викладачів Християнської етики, вчителів парафіяльних Недільних шкіл. Під керівництвом нашої випускниці, Голови методичного об'єднання вчителів Християнської етики м. Луцька, викладача ВПБА Ротченкової Наталії Іванівни студенти набували неоціненого практичного досвіду проведення уроків Християнської етики, вивчаючи на практиці різні форми і методи. Педагогічну практику проходять у Центрі християнського виховання дітей та молоді при Волинській православній богословській академії, а також у ЗОШ № 17 м. Луцька. Традиційно брали

участь у випускному концерті 2020/2021 н. р., у богослужінні на Актовий день Волинської православної богословської академії (день пам'яті собору Волинських святих). З метою професійного вдосконалення періодично відвідували концертні та театральні зали м. Луцька. Відбувались зустрічі зі спеціалістами Школи правильного харчування, лікарем-косметологом. Протягом року студенти регентського відділення разом із студентами академії брали участь у поїздці до Карпат. Також відвідали музей Волинської ікони, визначні історичні місця України і Волині зокрема.